

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 557/2023
12.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Божовић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Бојанић, адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужених, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1998/22 од 05.09.2022. године, у седници одржаној 12.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1998/22 од 05.09.2022. године, у усвајајућем делу, па се у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 749/17 од 24.11.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па су тужени обавезани да јој на име њеног доприноса за стицање у заједници у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године и то: за грађевинске радове и материјал, обављене и купљен за породичну кућу туженог у ...; за израду термоизолације, набавку материјала и завршно облагање пода у предсобљу; израду зидне керамике купатила; израду подне керамике купатила; кречење зидова и плафона у купатилу: израду водовода и канализације; набавку балконских застакљених врата; израду ограде на балкону; бетонирању дела дворишта; израду новог прикључка на канализацију; израду фонтане са чесмом и облагање стубова; набавку материјала за израду клизне капије на к.п. бр. .../... КО ... град у ЛН бр. ... у Ул. ... бр. ...; солидарно исплате износ од 48.931,50 динара, са каматом према Закону о затезној камати, почев од дана подношења тужбе 04.12.2012. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да јој на име њеног доприноса за стицање у заједници у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године и то: за грађевинске радове и материјал обављене и купљен за породичну кућу туженог у ...; за израду термоизолације, набавку материјала и завршно облагање пода у предсобљу; израду зидне керамике купатила; израду подне керамике купатила; кречење зидова и плафона у купатилу: израду водовода и канализације; набавку балконских застакљених врата; израду ограде на балкону; бетонирању дела дворишта; израду новог прикључка на канализацију; израду фонтане са чесмом и облагање стубова; набавку материјала за израду клизне капије на

к.п. бр. .../... КО ... у ЛН бр. ... у Ул. ... бр. ..., солидарно исплате износ од 24.163,50 динара, а који износ представља разлику између траженог износа од 73.095,00 динара и досуђеног износа од 48.931,50 динара, са каматом према Закону о затезној камати, почев од дана подношења тужбе 04.12.2012. године па до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, прецизиран поднеском од 16.08.2016. године, па су обавезани тужени да јој на име учешћа у куповини покретних ствари за време трајања заједнице живота странака у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, солидарно исплате вредност: једног хоризонталног замрзивача – сандучара беле боје, запремине 300 литара износ од 7.533,33 динара, док је за вишак потраживања до 7.910,00 динара тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован; једног ... телевизора марке ... екрана ... цм, црне боје, износ од 11.306,00 динара, док је за вишак потраживања до тражених 11.871,30 динара, тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован; једног DVD плејера, сиве боје, износ од 1.506,66 динара, док је за вишак потраживања до тражених 1.582,00 динара тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован, једне потапајуће пумпе марке "... -...-", износ од 538,33 динара, док је тужбени захтев тужиље одбијен за 26,92 динара; једног мотора за вожњу марке ..., износ од 3.000,00 динара, док је тужбени захтев до тражених 3.150,00 динара, одбијен као неоснован; једне пумпе за прање аутомобила износ од 4.520,00 динара, док је за вишак потраживања до 4.725,00 динара тужбени захтев одбијен као неоснован; две косилице за траву, износ од 5.515,11 динара, док је за вишак потраживања до 5.790,87 динара, тужбени захтев одбијен као неоснован, све са законском затезном каматом почев од 04.12.2012. године (дан подношења тужбе) па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да јој на име учешћа у куповини покретних ствари за време трајања заједнице живота странака, у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године тужени солидарно исплате вредност: једног хоризонталног замрзивача – сандучара беле боје, запремине 300 литара износ од 565,00 динара, а који износ представља разлику између траженог износа од 7.910,00 динара и досуђеног износа од 7.533,33 динара; једног ... телевизора марке ... екрана .. цм, црне боје, износ од 376,67 динара, који представља разлику између траженог износа од 11.871,30 динара и досуђеног износа од 11.306,00 динара; једног DVD плејера, сиве боје, износ од 75,34 динара, који износ представља разлику између тражених 1.582,00 динара и досуђеног износа од 1.506,66 динара; једне потапајуће пумпе марке "... -...-", износ од 26,92 динара, што представља разлику између траженог износа од 808,00 динара износа који је тужиљи првостепеном пресудом одбијен у висини од 242,75 динара и досуђеног износа из става првог ове пресуде од 538,33 динара; једног мотора за вожњу марке ..., износ од 150,00 динара, а што је разлика између досуђеног износа из става првог изреке пресуде у висини од 3.000,00 динара и траженог износа од 3.150,00 динара; једне пумпе за прање аутомобила износ од 205,00 динара који износ је разлика између досуђеног износа из става првог пресуде од 4.520,00 динара и траженог износа од 4.725,00 динара; две косилице за траву, износ од 275,76 динара, а што је разлика између досуђеног износа и става првог пресуде у висини од 5.515,11 динара и траженог износа од 5.790,87 динара, све са законском затезном каматом почев од 04.12.2012. године, па до исплате. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунском пресудом Основног суда у Параћину П 749/17 од 07.07.2022. године, одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да на основу доприноса у заједничком стицању у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, у заједници са туженима и то за грађевинске радове и материјал купљен за породичну кућу туженог у

... у Ул. ... бр. ..., на к.п. бр. .../... КО ... у ЛН бр. ..., за израду термоизолације, набавку материјала и завршно облагање пода у предсобљу; израду зидне керамике купатила; израду подне керамике купатила; кречење зидова и плафона у купатилу: израду водовода и канализације; набавку балконских застакљених врата; израду оgrade на балкону; бетонирању дела дворишта; израду новог прикључка на канализацију; израду фонтане са чесмом и облагање стубова; набавку материјала за израду клизне капије на к.п. бр. .../... КО ... у ЛН бр. ... у Ул. ... бр. ..., има право својине на објекту – породичној стамбеној кући површине 12 x 6м у ..., у Ул. ... бр. ... на к.п.бр. .../..., по ЛН ... КО ... – зграда бр. ... коју чине породична стамбена кућа и гаража у обиму од 15%, са припадајућим правом коришћења к.п. бр. .../... и обимом удела од 50%, што би тужени били дужни да трпе и признају, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље да се утврди да је на основу доприноса о заједничком стицању са туженима власник у обиму од 30% покретних ствари купљених за време заједнице и то: једног хоризонталног замрзивача – сандучара беле боје, запремине 300 литара, једног ... телевизора марке ..., екрана ... цм, једног DVD плејера, сиве боје, једне потапајуће пумпе марке "... -...-", једног мотора за возњу марке ..., једне пумпе за прање аутомобила, две косилице за траву, што би тужени били дужни да признају и трпе и уступе јој њен сувласнички део у својину и државину, као неоснован.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 1998/22 од 05.09.2022. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Параћину П 749/17 од 24.11.2021. године и пресудио тако што је делимично усвојио тужбени захтев тужиље па је тужене солидарно обавезао да тужиљи на име њеног доприноса у стицању у породичној заједници у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, за изведене грађевинске радове и материјал на породичној кући првотуженог у ..., у Ул. ... бр. ... исплате и то: за израду термоизолације, набавку материјала и завршно облагање пода у предсобљу; израду зидне керамике купатила, израду подне керамике купатила, кречење зидова и плафона у купатилу, израду водовода и канализације, набавку балконских застакљених врата, израду оgrade на балкону, бетонирању дела дворишта, израду новог прикључка на канализацију, израду фонтане са чесмом и облагање стубова, набавку материјала за израду клизне капије на к.п. бр. .../... КО ... уписану у ЛН бр. ... у Ул. ... бр. ..., износ од 65.666,00 динара, са каматом према Закону о затезној камати почев од дана вештачења па до исплате, док је захтев тужиље да се тужени обавезе да јој исплати законску затезну камату од дана подношења тужбе 04.12.2012. године до вештачења 24.11.2021. године и захтев за исплату износа од 7.429,00 динара (а који износ представља разлику до траженог износа од 73.095,00 динара и досуђеног износа од 65.666,00 динара), са каматом према Закону о затезној камати, почев од подношења тужбе 04.12.2012. године па до исплате, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље прецизиран поднеском од 16.08.2016. године, па су тужени обавезани да тужиљи на име њеног учешћа у куповини покретних ствари за време трајања заједнице живота странака у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, солидарно исплате противвредност једног хоризонталног замрзивача – сандучара беле боје, запремине 300 литара износ од 7.533,33 динара, док је за вишак потраживања до 7.910,00 динара за износ од 376,67 динара тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован; једног ... телевизора марке ... екрана 72 цм, црне боје, износ од 11.306,00 динара, док је за вишак потраживања до тражених 11.871,30 динара, за износ од 565,30 динара, тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован; једног DVD плејера, сиве боје, износ од 1.506,66 динара, док је за вишак потраживања до тражених 1.582,00 динара, за износ од 75,34 динара, тужбени

захтев тужиле одбијен као неоснован; једне потапајуће пумпе марке "... -...-", износ од 538,33 динара, док је тужбени захтев тужиле одбијен за износ од 26,92 динара; једног мотора за возњу марке ..., износ од 3.000,00 динара, док је тужбени захтев тужиле до тражених 3.150,00 динара за износ од 150,00 динара, одбијен као неоснован; једне пумпе за прање аутомобила износ од 4.520,00 динара, док је за вишак потраживања до 4.725,00 динара, за износ од 205,00 динара, тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован; две косилице за траву, износ од 5.515,11 динара, док је за вишак потраживања до 5.790,87 динара, за износ од 175,76 динара, тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован, са законском затезном каматом почев од пресуђења 24.11.2021. године до исплате, док је захтев тужиле да се тужени обавезу да исплате законску затезну камату на досуђени износ од дана подношења тужбе 04.12.2012. године до пресуђења 24.11.2021. године, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да солидарно тужилу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 111.170,39 динара.

Против усвајајућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија тужених основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревиденти у ревизији указују на неразумљивост изреке побијане пресуде, што је садржај битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у браку са туженим ББ, од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, када је њихов брак разведен. Немају заједничку децу, а живели су у домаћинству са кћерком туженог ББ, туженом ВВ. Тужилца је била у радном односу у "... .." у ... и у ... "...", ..., у периоду од 2000. године до 2007. године и остварила је право на пензију. Тужени ББ је радио као ... у ... у ... од 2000. године, док тужена ВВ није била у радном односу до 31.01.2006. године, када је засновала радни однос и радила до 2007. - 2008. године, а потом је поново засновала радни однос 2008. године и радила до 2011. године. Кућа у којој су парничне странке живеле, у Ул. ... бр. ..., је у власништву туженог ББ и у време када се тужилца за њега удала, била је у потпуности завршена, па иста представља посебну имовину туженог ББ. У току трајања породичне заједнице парничних странака, заједничким средствима и радом је реновирано купатило, тако што је замењена постојећа санитарија, постављене су нове подне и зидне плочице, а такође су плочице постављене и на степеништу у кући. На спрату куће је омалтерисана соба, урађена спољна изолација стиропором и фасада на кући. Објекат је прикључен на канализацију, тако што су постављене нове канализационе цеви, избетонирано је двориште испред куће, и направљена метална клизећа капија. На помоћној згради су изграђени стубови са надстрешницом, а на тераси која се налази на спрату постављена је ограда. Такође су за

време трајања породичне заједнице парничне странке купиле покретне ствари које су предмет ове парнице. Вештачењем је утврђена вредност материјала и радова изведених на предметној кући власништво туженог ББ и вредност стечених покретних ствари које су остале у заједничком домаћинству странака, након што се тужила иселила из куће.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је, делимичним усвајањем тужбеног захтева тужиле, тужене обавезао да јој солидарно накнаде новчани износ њеног доприноса у стицању породичне заједнице за изведене грађевинске радове и материјал на породичној кући туженог ББ и на име њеног учешћа у куповини покретних ствари за време трајања заједнице живота странака у периоду од 30.07.2000. године до 24.10.2012. године, применом одредбе члана 168. и 170. став 1. Породичног закона.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешно применио а материјално право, а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено, на шта ревиденти основано у ревизији указују.

Имовински односи чланова породичне заједнице прописани су одредбом члана 195. Породичног закона, тако што имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину. На имовинске односе супружника, ванбрачних партнера, детета и родитеља, те чланове породичне заједнице који нису уређени овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују својинско-правни односи и закона којим се уређују облигациони односи, на основу одредбе члана 196. истог Закона. Према одредби члана 195. став 3. Породичног закона, на имовинске односе чланова породичне заједнице, сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделитема). На основу одредбе члана 170. став 1. Породичног закона, ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о основама својинско-правних односа, прописано је да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима, сразмерно свом делу, неповређујући права осталих сувласника. На основу одредбе члана 15. став 1. истог Закона, сувласници имају право да заједнички управљају стварима. Сувласник има право да у свако доба захтева деобу ствари, осим у време у које би та деоба била на штету других сувласника, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 16. став 1. Закона о основама својинско-правних односа.

У конкретном случају, тужила је истакла облигационо-правни захтев на име незнатног увећања вредности посебне имовине свог супружника што, између осталог, обухвата и кречење зидова и плафона у купатилу, па је нејасно у ком смислу ти радови повећавају вредност објекта. На признати износ од 65.666,00 динара, другостепени суд је тужилци признао и камату, према Закону о затезној камати "почев од дана вештачења па до коначне исплате", што је неразумљиво, имајући у виду да је судски вештак, Светлана Јанковић суду доставила налаз и мишљење 30.07.2015. године, а допуну

налаза и мишљења, у смислу примедби из одлуке другостепеног суда Гж 159/17 од 15.08.2017. године, доставила је 01.04.2021. године, па је нејасно од када тече камата. Такође, није разјашњено да ли тужиља тражи да се утврди њен допринос у стицању заједничке имовине у породичној заједници или предметне новчане износе тражи јер је за те износе она увећала вредност непокретности у власништву њеног бившег супружника. У погледу покретних ствари које су предмет ове парнице, није утврђено по ком основу тужиља тражи исплату новчаног износа на име свог сувласничког удела у тим стварима, имајући у виду права сувласника прописана одредбом члана 14.-16. Закона о основама својинско-правних односа. Такође, није утврђено ко је у државини тих предмета, имајући у виду да је одредбом члана 185. Породичног закона, прописано да предмети домаћинства на којима један супружник након престанка заједнице живота у браку има државину у трајању од најмање три године, припадају му у искључиву својину, са урачунавањем у његов део.

Из изложених разлога, одлука другостепеног суда је укинута, а укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од његовог исхода, у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку, потребно је да другостепени суд, имајући у виду примедбе из овог решења, чињенично стање у потпуности и правилно утврди, након што разјасни шта је основ тужиљиног потраживања, како би потом имао могућност да, правилном применом материјалног права, о њеном тужбеном захтеву, донесе нову и закониту одлуку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као изреци донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић